

(Publisert under overskriften "Grei gjenbruk" i UDposten nr.2, juni 2007, s.18)

OGS/- 07.05.07.

Odd Gunnar Skagestad

BOKOMTALE:

Lars Rowe & Geir Hønneland (red.):

Russlandsbilder (undertitel: Nye debattinnlegg om naboskap i nordområdene)

Fagbokforlaget 2007 (ISBN 978-82-450-0531-8), 114 sider.

I norsk samfunnsdebatt og politisk diskurs er merkelappene *enkle* eller *lettvinte løsninger* for fy-ord å regne – her skal det være komplisert og tungvint, måvite! Redaktørene av boken Russlandsbilder starter derfor ut med gedigent selvpåført handicap: Her har de valgt den mest lettvinte av alle løsninger, nemlig opptrykk av allerede publisert stoff.

Boken består ganske enkelt av tilsammen 25 kronikker og andre artikler som har stått på prent i et representativt utvalg norske aviser i tidsrommet 2001-2006, - hver artikkel riktignok for anledningen utstyrt med et nyskrevet kommenterende forord. Av de ialt 12 forfatterne har de aller fleste tilknytning til Russlands- og nordområdeprogrammet ved Fridtjof Nansens Institutt (FNI), hvilket i og for seg skulle borge for faglig soliditet. I forordet opplyses at ambisjonen med utgivelsen er å korrigere det bilde av Russland og russerne som man mener har vært fremherskende i norsk offentlighet. Prisverdig, men kan dette gamle oppkoket egentlig bringe noe særlig nytt?

Den eventuelle nyhetsopplevelse vil formodentlig bero på leserens kunnskapsgrunnlag. Det som slår denne anmelder, er først og fremst stoffets vedvarende aktualitet – det gjelder også behandlingen av de problemstillinger som var akutt fremme i nyhetsbildet for 5-6 år siden. Likeledes byr de fleste av artiklene på såvidt megen innsikt at stoffet fremstår som lesverdig også idag, - notabene også for et publikum som med noen rett kan mene å betrakte seg selv som "insidere" i den foreliggende materie.

Tematisk er stoffet greit og oversiktlig organisert i tre hovedbolker; henholdsvis en mer generell Del I ("Hvem er Ivan?) med vekt på de kulturelt betingede faktorer i russisk samfunnsliv herunder en politisk kultur som er grodd ut av en (for mange av oss) fremmedartet virkelighetsforståelse, dernest en Del II om fiskeriforvaltning og jurisdiksjon i Barentshavet, samt en Del III om miljø-, helse- og energisamarbeid i nord.

En lettvint publikasjon, javel. Dessuten velskrevet og lettlest. Om noen enkelt av de drøyt to dusin artiklene fortjener noen særskilt anbefaling?

Noen vil kanskje såvidt erindre Jørgen Holten Jørgensens Aftenposten-kronikk 4. januar 2004 ”Ønsker Norge å presse Russland bort fra Svalbard?”, og la seg pirre av opplysningene i forordet om at *”Få FNI-kronikker har de senere år skapt så mye rabalder som denne. Kronikken avfødte en skarp irettesettelse fra en statssekretær i Utenriksdepartementet”*. Denne anmelder kan nå som den gang vanskelig se at angjeldende artikkel var noe særlig å slenge røven i taket for, ennsi kaste bort tid på å ”irettesette”, men kronikøren fikk altså fornøyelsen av å fange 7. juniplassens oppmerksomhet.

En UD-leserkrets vil derimot med utvilsomt utbytte kunne fordype seg i kronikken ”Trenger vi en helhetlig nordområdepolitikk?” fra Nordlys 23. mars 2006, hvor parhestene Geir Hønneland og Jørgen Holten Jørgensen foretar en betimelig disseksjon av den fremherskende nordområde-retorikken og dens underliggende substans.

Bokens utstyr og utseende er akkurat så pauvert som vi er vant til fra Fagbokforlaget, men forsvarer vel en pris på kroner 149, -.